

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de AAMBINDER

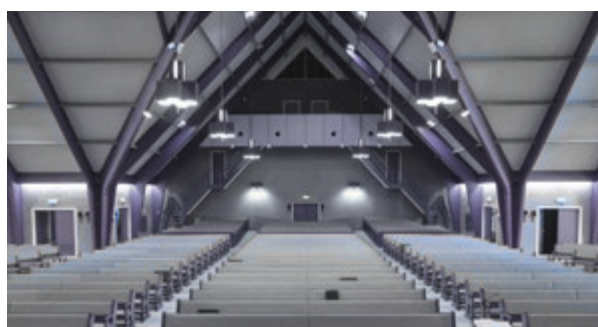
GEREFORMEERDE GEMEENTE
HENDRIK-IDO-AMBACHT

04 De wissel
ging om

15 Postbezorging

07 Spreken, preken
en een preekschets

Wandelen door de Geest

ds. M. Blok, Scherpenisse

Paulus schrijft zijn brief aan de verstrooide gemeente in Galatië. Waarschijnlijk is hij nog maar net terug van zijn bezoek aan deze verstrooiden. Hij maakt zich ongerust over de aanvallen die worden gedaan op deze jonge gemeente. De prediking van vrije genade, zonder de werken van de wet te preken, bracht veel vijandschap teweeg.

► En ik zeg: Wandelt door den Geest, en volbrengt de begeerlijkheid des vleses niet.

Galaten 5:16

In deze brief wordt duidelijk gesproken over de rechtvaardiging door het geloof. Paulus wijst op twee zaken: het eenzijdige werk van God in het leven van een mens en daarnaast op het Evangelie in Christus Jezus. We lezen in Galaten 1 vers 6: 'Ik verwonder mij

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE HENDRIK-IDO-AMBACHT

Nadat verschillende 'kerkelijk daklozen' met elkaar in contact zijn gekomen, ontstaat er in 1930 in Hendrik-Ido-Ambacht een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Ridderkerk. Op 21 september 1931 wordt deze afdeling reeds zelfstan-

dig. De eerste jaren worden de kerkdiensten in een vlettenschuur aan de Dorpsstraat gehouden. In 1936 betreft men echter een nieuw kerkgebouw aan de Kerkstraat. In 1971 valt het besluit om op dezelfde plaats tot nieuwbouw over te gaan. Op 26 april 1974 neemt ds. J.W. Verweij de nieuwe Petrakerk (met 800 zitplaatsen) in gebruik met een preek over Mattheüs 16:18. In 1988 wordt er aan de kant van de Kerkstraat een galerij in de kerkzaal aangebracht en acht jaar later een tweede galerij aan de kant van de Thorbeckestraat. Het aantal zitplaatsen komt daarmee op 1620. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'Op deze petra...' De gemeente telt 1010 belijdende leden en 809 doopleden.

dat gij zo haast wijkende van Degene Die u in de genade van Christus geroepen heeft, overgebracht wordt tot een ander evangelie'. Paulus waarschuwt uit liefde dat men moet waken om niet terug te keren tot de slavendienst van de zonde. Hij wijst zijn broeders, die tot de vrijheid geroepen zijn door Christus, erop deze vrijheid niet te misbruiken.

Kent u deze vrijheid? Dit betekent dat u weet vrijverklaard te zijn van schuld en straf, maar ook geleerd heeft de gerechtigheid buiten uzelf te leren zoeken en te vinden in Jezus Christus. Wat is dat een eeuwig wonder voor een vloekwaardig mensenkind om door het geschonken geloof te mogen belijden: Christus heeft mij verlost van de vloek der wet, een vloek geworden voor mij. Bij dezulken wordt liefde tot God en liefde tot de naaste in het hart gevonden. Wat een vrijheid om dit door het geschonken geloof in beoefening te mogen hebben.

Geen theorie

Paulus roept op om de ontvangen vrijheid niet te misbruiken, maar te wandelen door de Geest. Er wordt gewezen naar de praktijk der godzaligheid. Het gaat hier niet over de theorie, maar over de praktijk. In het natuurlijke leven is wandelen fijn en gezond en geeft het rust. Maar als dit geestelijk wandelen niet in praktijk gebracht wordt, missen wij de geestelijke ondervinding van de Geest. Zo roept Paulus op tot de vrijgemaakte christenen: 'Willen jullie de christelijke vrijheid ervaren? Dan dienen jullie te wandelen naar de Geest!'

De apostel waarschuwt voor de bedreigingen die er zijn en blijven in het leven. Hij roept op om het hele leven te wandelen door de Geest. Hij laat horen dat een waar gelovige zichzelf niet kan heiligen of redden. Nee, het is en blijft zo nodig door de Geest Gods te worden geleid. Daarom mag het ons aller bede wel zijn of worden: 'Och, schonkt Gij mij de hulp van Uwen Geest!'

Geliefde lezer, kent u de geestelijke strijd waar Paulus elders van schrijft: 'Want hetgeen ik doe, dat ken ik niet; want hetgeen ik wil, dat doe ik niet, maar hetgeen ik haat, dat doe ik'? Wat is het leven naar de Geest noodzakelijk in het leven der genade. Wat strijden vlees en geest met elkaar.

Wat is het dan gelukkig dat de Geest, hoe hevig de strijd ook kan zijn naar de oude mens, het in één ogenblik tot een vlak veld kan maken. Die Geest, Die inwoning is gaan maken in het leven van het door God opgezochte volk, zal overwinnaar zijn en zal triomferen over het vlees. Dan alleen leren wij deze strijd te wederstaan en wordt geleerd dat alleen in Zijn kracht gestreden kan worden.

Wandelen, juist in deze vakantietijd, doen we voor de ontspanning, maar het brengt ons ook ergens.

Om deze goede strijd te strijden is het nodig te wandelen naar de Geest en niet naar het vlees. Wat kan een zondaar bewaard worden voor de zonde door de oefeningen, besturing en onderwijzing van de Geest. Dit geeft een teer en nabij leven aan de troon der genade.

Voetstappen drukken

Paulus, door de Heilige Geest geïnspireerd, laat hier duidelijk de spanning blijken tussen de werken van de Geest en onze menselijke verantwoordelijkheid. Aan de ene kant moeten de ware gelovigen leven door

de Geest. Anderzijds stelt de Heilige Geest de gelovigen in staat een leven te leven dat God behaagt.

Wat krijgt dan het woord 'wandelen' in deze tekst een mooie betekenis. Wandelen, juist in deze vakantietijd, doen we voor de ontspanning, maar het brengt ons ook ergens. Als een ziel mag wandelen door de Geest, brengt het bij God en leert het voetstappen te drukken achter de Leidsman Christus aan. Hij Die van God is gegeven als de Weg, de Waarheid en het Leven zal als overste Leidsman Zijn werk door de bediening van de Geest voleinden. Al zal deze weg een vleeskruisigende weg zijn voor het vrijgemaakte volk.

Het laatste gedeelte van de tekst, dat in de toekomstige tijd staat, mogen wij lezen als een belofte. 'En volbrengt de begeerlijkheid des vleses niet'. Het wijst op de vruchten die het zal voortbrengen als wij wandelen naar de Geest. Het laat horen dat de praktijk in het leven van het vrijgemaakte volk zich aftekent in de vruchten van de Geest.

Wat zijn de vruchten van de Geest? We lezen het in vers 22: 'Maar de vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid'. Deze vruchten worden, door de werkingen van Gods Geest, in het leven van een wedergeboren mensenkind gezien en opgemerkt. Wordt er gewandeld naar 'het vlees', dan verandert de vrijheid in slavernij. Wat zijn ze dan gebonden aan eigen begeerten en zonden.

Ik vraag het u opnieuw: Kent u dit strijdend leven? Heeft u leren capituleren? Wat kan de strijd hevig zijn. Maar weet u wat nu zo'n wonder is? Dat de Overwinnaar in de strijd Zijn volk de zegen geeft.

Kent u deze strijd niet? Vraag dan om verlost te worden van het juk der dienstbaarheid van de zonde en te mogen wandelen op het pad des vredes. ♦

Uit:
MEER DAN OVERWINNAARS
ds. G.H. Kersten
(uitg. De Banier, 1953).

Welke door het geloof...de muilen der leeuwen hebben toegestopt, de kracht des vuurs hebben uitgeblust, de scherpste des zwaards zijn ontvloden, uit zwakheid krachten hebben gekregen, in de krijg sterk geworden zijn, heirlegers der vreemden op de vlucht hebben gebracht.

Hebreeën 11:33, 34

UIT ZWAKHEID KRACHTEN GEKREGEN

Het geloof zal over het geweld zeegevierd. Simson scheurde de jonge leeuw vaneen die hem brullend tegemoetkwam. David doodde de leeuw die een schaap van de kudde wegnam. Alzo zal het geloof de vreselijkste vijanden onschadelijk maken. Ook Daniël dient hier als voorbeeld, toen niet één leeuw hem beschadigde, want God had Zijn engel gezonden en de muilen der leeuwen toegesloten, omdat Daniël in God geloofde.

Hoe groot het gevaar ook is dat van de meest verwoede vijand dreigt, voor het geloof zal alles zwichten. De bloedgetuigen werden overwinnaars in de dood. Maar ook menigmaal wil de Heere Zijn volk uithelpen en redden van degenen die tegen hen opstaan. Al dreigt geen vervolging met de brandstapel of het schavot, op veel manieren probeert de wereld de vinger op Gods volk te leggen. Wat een diepe krenkingen, wat een smartelijke bejegeningen hebben Gods kinderen van de groten der wereld te dragen.

Maar hoe menigmaal maakte God leeuwen tot lammeren, snoerde Hij hun vloekende mond, sloot Hij de muil der leeuwen toe, en gaf Hij Zijn zuchtend volk de zege. ▶

► De tijden zijn aan degenen die de Heere vrezen niet vreemd dat zij vrezende tot hun arbeid gingen, dat hun fabriek, werkplaats, kantoor of school hun als een gevangenis was. Maar op Gods tijd werden zij vervrijmoedigd, mochten zij alle schepselen vergeten en zich vrijmaken van hun benauwers. Door het geloof traden zij leeuwen met opgesperde muilen tegemoet en sloten die muilen toe. In het kleine, zowel als in het grote, is de Heere goed voor Zijn gunst- en bondsvolk, en komt de kracht van het geloof hierin uit dat het in de Heere roemen doet. Muilen van satan, zonde, dood en hel zijn toegestopt door het geloof.

Ja, de gelovigen hebben de kracht van het vuur uitgeblust, niet het vuur zelf, maar de kracht ervan. Natuurlijke middelen dienen om het vuur uit te blussen. Door het geloof wordt aan het brandende vuur de kracht ontnomen. De jongelingen in de brandende oven zijn hiervan een sprekend bewijs. Zó groot was de hitte en kracht van het vuur, dat de mannen die Sadrach, Mesach en Abed-nego opgeheven hadden door de vonken gedood werden. Het geloof van de jongelingen bluste echter de kracht van het vuur uit. Zelfs verbrandde het haar van hun hoofd niet, noch veranderden hun mantels. De reuk van het vuur was er zelfs niet door gegaan.

Door het oprechte geloof mochten de godvruchtige jongelingen zich op de Heere verlaten. Zijn gebod, Zijn eer was hun dierbaarder dan hun eigen leven. Wát de Heere ook behagen mocht te doen, hetzij hen te redden van de hand van de koning van Babel, of niet, zij konden tegen Gods gebod niet handelen. Door het geloof gaven zij zich geheel aan de Heere over. En door dat geloof hebben zij de kracht van het vuur uitgeblust.

► wordt vervolgd

De wisselging om

ds. J.M.D. de Heer, Rotterdam-IJsselmonde

Hoe moet ik de Bijbel lezen? Deze vraag komt op ons af bij alle stemmen die we op het kerkelijk erf horen. Zaken die de eeuwen door vast stonden, lijken te schuiven. Rond vrouw en ambt, schepping en evolutie, homoseksualiteit en gender wordt de Bijbel anders uitgelegd dan altijd is gebeurd. In dit tweede artikel staan we daarbij stil.

In het vorige artikel hoorden we dat de Bijbel ons leert hoe we de Bijbel moeten lezen. Vanuit het Oude Testament hoorden we dat God Zijn eigen Woord onfeilbaar vervult. Zo legt de Bijbel zichzelf uit. Dit wordt bevestigd door wat we lezen in het Nieuwe Testament.

Petrus

In de tweede brief van de apostel Petrus lezen we enkele belangrijke zaken over hoe wij moeten omgaan met de Bijbel. 'En wij hebben het profetische Woord, dat zeer vast is' (2 Petr. 1:19). Het is een zeer vaste grond om ons geloof daarop te bouwen, zo legt de kanttekening uit. Dit heeft ook gevolgen voor de uitleg van de Bijbel. 'Dit eerst wetende, dat geen profetie der Schrift is van eigen uitlegging', zo vervolgt Petrus (vers 20). De profeten verklaarden Gods raad, zo leggen de kanttekenaren uit, 'niet wat hun eigen gemoed, maar wat de Geest Gods hun ingeeft'. Dit betekent ook, zo vervolgt de kanttekening, dat de uitleg van de Bijbel 'niet moet geschieden naar menselijk vernuft, maar naar de eenparige zin

der Heilige Schrift, die zelve allerbest haar mening verklaart'.

Wat is de oorzaak dat alleen de Bijbel bepaalt hoe we de Bijbel moeten uitleggen? Petrus vervolgt (vers 21): 'Want de profetie is voortijds niet voortgebracht door den wil eens mensen, maar de heilige mensen Gods, van den Heiligen Geest gedreven zijnde, hebben ze gesproken'. Hoewel Gods Geest gebruikmaakte van mensen, komen de Schriftwoorden niet uit de wil of de gedachte van

De Bijbel bevat Gods definitieve openbaring voor alle tijden.

mensen op. Het is Gods Geest Die de apostelen, naar de belofte van Christus, in al de waarheid leidde (Joh. 15:26; 16:13). Daarom spreken we de Bijbel na in 2 Timotheüs 3:16: 'Al de Schrift is van God ingegeven'.

Openbaring

Het Woord van God is dus de openbaring van God. Hij overzag alle eeuwen en maakte genoeg bekend voor alle tijden, plaatsen en culturen. Ten diepste kan er nooit een vraag zijn waarop we moeten zeggen: Hierop kunnen we vanuit de Bijbel eigenlijk niets zeggen. Er hoeft én er mag dus ook niets aan de Bijbel worden toegevoegd. De Bijbel bevat Gods definitieve openbaring voor alle tijden. Wie daaraan iets toevoegt, of daarvan iets afdoet, valt onder het oordeel dat God uitspreekt in Openbaring 22:19.

Met deze uitspraken uit het Oude en Nieuwe Testament is het belangrijkste gezegd over de uitleg van de Bijbel. Die uitleg neemt zijn uitgangspunt

in de belijdenis dat de Bijbel de openbaring van God is, het spreken van God tot mensen. Hoe moeten we deze openbaring uitleggen? Dat bepaalt de eerste Auteur ervan, God Zelf. Hoe weten we dat? Door de Bijbel. Iemand kan zeggen: Dit is een cirkelredenering. We antwoorden: Nee, dit laat eerder zien dat God altijd soeverein blijft over Zijn eigen Woord. Regeringen kunnen wetten maken die rechters interpreteren en gebruiken, maar God bepaalt de uitleg van Zijn eigen Woord. Wat rest ons? Eerbiedig luisteren naar de Bijbel zelf. Waar moeten we anders naar luisteren? Naar de wetenschap? Naar de eigentijdse cultuur? Naar onze persoonlijke ervaring? In het vervolg van de serie zullen we zien dat dit juist leidt tot de verwarring die er heerst op het kerkelijk erf.

Wissel

Waar gaat een wissel om in deze verwarring? Vaak gebeurt dit als de menselijke factor in het ontstaan van

de Bijbel wordt uitvergroot. Dan heet de Bijbel de neerslag van wat mensen hebben ervaren van God. Zij hebben over die ervaringen nagedacht, daar woorden aan gegeven. Die woorden lezen we in de Bijbel. Maar, die woorden kwamen op uit de beperkte beleving van de bijbelschrijvers, mensen immers van hun tijd.

Op een radicale manier is deze lijn doorgetrokken in de moderne theologie, die ten diepste een theologie vanuit de mens is. We denken aan de beruchte uitspraak van de gereformeerde theoloog H.M. Kuitert: 'Alle spreken over Boven komt van beneden, ook de uitspraak dat iets van Boven komt'. Zo sterk horen we dit nu niet op het gereformeerde erf, waar toch veel verwarring is over de uitleg van de Bijbel. En, zo zullen we zien, die verwarring staat niet los van de wissel of de Bijbel openbaring van God is of het spreken van mensen over hun ervaringen met God. ♦

► wordt vervolgd

► Wat rest ons? Eerbiedig luisteren naar de Bijbel zelf.

Van een school naar een schuur

L. Vogelaar, Scherpenzeel

Drie garageboxen op een rij. Niets verradt dat dit vroeger het kerkje van de Gereformeerde Gemeente in Pijnacker was. In de schuur achter Kerkweg 39 werden bijna 19 jaar kerkdiensten gehouden.

De classis Rotterdam sprak er op 5 juli 1943 over: 'Van Pijnacker is bij de Roepende Kerk bij vernieuwing een verzoek ingekomen, om aldaar te prediken. Bij herhaling is dit verzoek gedaan. Zoetermeer zou dienaangaande een onderzoek instellen en rapporteren. De classis draagt de kerkenraad van Zoetermeer op met de te benoemen consulent tot vervulling dezer begeerte stappen te doen'. Begin 1944 werd A.J. Sonneveld ouderling. Door de oorlogsomstandigheden werd het echter steeds bezwaarlijker om naar Zoetermeer te gaan. Vanaf 14 mei 1944 hield Sonneveld leesdiensten in een kleuterschool in Pijnacker die werd beheerd door de Nederlandse Volksdienst. Daarmee ging zijn wens in vervulling: in zijn eigen dorp was nu de gereformeerde waarheid te beluisteren. De officier die het lokaal gratis beschikbaar stelde, zei dat zijn moeder ook van die kerkelijke richting was.

Schuurkerk

Na de bevrijding was de school niet meer beschikbaar. Sonneveld mocht echter de schuur achter het huis van zijn ouders gebruiken. In enkele dagen tijd werd die leeg- en schoon-gemaakt. Op de wat ongelijke vloer van gestampt kleicement werden stoelen en een kathedr neergezet en op 20 mei 1945 werden er de eerste diensten gehouden.

▶ Ouderling A.J. Sonneveld

Curieuze mededeling in de classisnotulen van 10 december 1945: 'Zoetermeer doet mededeling over een geval met iemand in Pijnacker. Rotterdam-C. zal het geval onderzoeken'. Begin 1946 werd P. Zwemstra diaken. Er waren 20 belijdende leden (8 mannen en 12 vrouwen) en 34 doopleden. Zij wilden proberen 'door enige verbouwing de kerk wat groter te maken en dat nog te doen voordat de Gemeente wordt geïnstitueerd'. Dat lukte. Aan de achterkant werd een stukje bijgebouwd. In 1946 werden banken uit een andere kerk gekocht en ingekort. Toen waren er 60 zitplaatsen, met aan één kant een gangpad. Het interieur werd betimmerd en de vloer geëgaliseerd. In het portaal was een ouderwetse 'poep-

doos'. Een consistoriekamer was er niet; de kerkenraad gebruikte de achterkamer van Sonnevelds ouders.

Zelfstandig

De classisscriba maakte een korte notitie: 'Dirksland vraagt en verkrijgt toestemming voor Oude Tonge om aldaar een zelfstandige gemeente te institueren. Ook Zoetermeer verkrijgt toestemming om te Pijnacker tot instituering over te gaan'.

De eerste consulent was dr. C. Steenblok uit Gouda. Hij sprak bij de instituering op 17 juni 1947 over Deuteronomium 32:9: 'Want des Heeren deel is Zijn volk. Jakob is het snoer Zijner erve'. Daarna bevestigde hij ouderling Sonneveld en diaken Zwemstra opnieuw in het ambt. Alle kerkenraadsleden van Zoetermeer waren aanwezig. Namens hen sprak ouderling J.M. van der Tas. In Pijnacker dienden als ouderling: A.J. Sonneveld (1944-1960), P. Zwemstra (1949-1953) en C. Stout (1956-1963).

Diaken waren P. Zwemstra (1946-1949), M.L. van der Elst (1949-1951), C. Stout (1951-1956), A. van Oostende (1954-1962), C. Struijk (1960-1963) en W.M. Bregman (1962-1963).

De gemeente bleef klein; meestal waren er nog geen tien mannen op de ledenvergadering. Eenmaal werd een beroep uitgebracht: begin 1949, op kandidaat J.W. Kersten.

Één catechisatiegroep

Sonneveld gaf catechisatie. 'Alle leeftijden in één groep, maar hij gaf zo les dat de jongste het begreep en de oudste er ook iets aan had', zei een catechisant later.

De eigenaar van het kerkje, J. Sonneveld, overleed in 1948. Zijn weduwe was al 75 jaar toen ze op tweede kerstdag 1950 belijdenis aflegde voor de kerkenraad. Er waren toen 29 belijdende leden en 53 doopleden.

Diaken Van der Elst emigreerde in 1951 naar Canada. Koster C. Stout werd toen diaken, waarna hulpkoster C. Struijk het kosterschap op zich nam. Later werd Struijk zelf ook diaken. ♦

▶ wordt vervolgd

Spreeken, preken en een preekschets

ds. M. Karens, Middelburg

Er zijn van die dagen met bijzondere gebeurtenissen.
Zoals voor mij zondag 21 juni 1992.

Op zaterdagavond vertrok ik uit Zoetermeer naar Breda. Hier vond ik gastvrij onderdak bij ouderling B.J. Nieuwenhuijze en zijn vrouw. Na twee jaar toerusting aan de Theologische School mocht ik op die zondag voor het eerst een stichtelijk woord spreken. De Heere hielp twee keer op die rustdag. Dan is er diepe verwondering over Zijn trouw.

Toen, ruim dertig jaar geleden, was er de verwachting dat het allemaal steeds beter zou gaan. Zeker, de HEERE, Die roept en zendt, is en blijft getrouw. Maar de afhankelijkheid en de onmogelijkheid worden niet minder. Elke rustdag is het weer: 'Och, schonk Gij mij de hulp van Uwe Geest'.

Preken

Preken is geen godsdienstige toespraak houden, het is bediening van het Woord van God, bediening van de verzoening! Het Formulier tot bevestiging van predikanten zegt: 'Dienvolgens is het openbaar dat het ambt van de herders of de dienaars

des Woords is: eerstelijk dat zij des Heeren Woord, door de Schriften der profeten en apostelen geopenbaard, grondig en oprecht aan hun volk zullen voordragen en het toeëigenen, zo in het algemeen als in het bijzonder, tot nuttigheid van de toehoorders, met onderwijzen, vermanen, vertroosten en bestraffen, naar eens iegelijks behoefte, verkondigende de bekering tot God en de verzoening met Hem door het geloof en wederleggende met de Heilige Schrift alle dwalingen en ketterijen, die tegen deze zuivere leer strijden'.

In de preek spreekt God! 'Geliefde christenen, gedenk dat God Zelf u door hem aanspreekt en bidt. Neem dan het woord aan, hetwelk hij u volgens de Heilige Schrift zal verkondigen, niet als der mensen woord, maar (gelijk het waarlijk is) als Gods Woord'. Luistert u zó weleens? Zit jij zó onder de preek?

Preken vereist drie zaken als grondige voorbereiding: aanhoudend gebed, nauwkeurig onderzoek van het Woord

en de verlichting van de Geest. Iemand schreef: De belangrijkste taak van de prediker is dat hij zichzelf voorbereidt en niet zijn preek. Hoe komt de spreker of preker aan een tekst? Moet hij er lang naar zoeken? Ds. J. van Andel (overleden in 1910) schrijft in zijn "Vademecum Pastorale": 'Dat men naar een tekst zoeken moet, is juist geen gunstig teken. Het brengt onder verdenking dat men van de bestudering van de Schrift weinig werk maakt. Een nauwe omgang met het Woord zal telkens een tekst doen ontmoeten die ons aangrijpt zodat wij ons gedrongen gevoelen om er uit te preken. De preekstoel moet niet naar een tekst, maar de tekst naar de preekstoel drijven'.

Preekschets

Het gebeurde tijdens een middagdienst in een Zeeuwse gemeente. Zondag 30 van de Catechismus was aan de beurt. Op de kansel pakte ik uit mijn zak mijn catechismusboekje, waarin ook mijn psalmbriefje en preekschets zaten. Echter, beide ontbraken! Wat zijn er dan een angstige gedachten. Preken zonder schets! Hulpeloos werd de dienst begonnen, met een zucht naar Boven! Toen wees de Heere mij krachtig op het zojuist uitgesproken votum: 'Onze hulp is in de Naam des HEEREN'. Er kwam een wonderlijke rust in mijn hart. Ik mocht geloven: in het uur dat het nodig is, zal u de Heilige Geest geven te spreken. Met innerlijk vermaak mocht ik in die leerdienst preken over het sacrament van het Heilig Avondmaal. De Geest gaf de overdachte boodschap helder terug in de zin van de gedachten. Wat word je dan klein, en wat wordt de trouwe Meester, Die Zijn knechten zendt, dan groot en goed! Dan klimt na afloop de lofzang in stilheid tot God.

Preken blijft een wonderlijk werk. Wie is hiertoe bekwaam? Een schets mag mee de kansel op. Maar het is Christus Die door Zijn Geest de preek - of slechts een zin - vrucht doet dragen tot bekering en onderwijzing. Dan wordt God Drie-enig op het hoogst verheerlijkt, worden rampzalige zondaren gezaligd en wordt Gods volk onderwezen en vertroost. ♦

Simson, de eenzame richter

ds. E. Venema

uitg. De Ramshoorn; 175 blz., € 24,95

Gelukkig staat er in Hebrreeën 11:32, het hoofdstuk van de geloofshelden: 'En wat zal ik nog meer zeggen? Want de tijd zal mij ontbreken, zou ik verhalen van Gideon, en Barak, en Simson, en Jefta, en David, en Samuël en de profeten?' Simson is dus een geloofsheld. Iemand die met genade was bedeed. Waarom zeg ik: Gelukkig staat dat in Hebrreeën 11? Omdat we anders Simson hadden afgeschreven. Het kan toch niet met genade bestaan dat je als man met genade wil trouwen met een Filistijnse, dat je in de Filistijnse stad Gaza het huis van een hoer binnegaat, en dat je later in je leven ook nog een vrouw lief krijgt, 'welker naam was Delila' (Richt. 16).

In dit boek "Simson, de eenzame richter" klinkt het wonder van vrije genade door. Een mens die niet meer in tel was, juicht nu eeuwig voor Gods troon. Iemand die wij dus hadden afgeschreven, maar die door de Heere niet werd afgeschreven. Simson was een mensenkind die niet met vliegende vaandels het Koninkrijk van God binnenkwam, maar die geleerd had dat het leven der genade een weg is om met gebonden bedelaarshanden naar binnen te gaan (blz. 156).

Ds. Venema was een geoefende in de strijd van het leven der genade. Dit klinkt in deze negen preken elke keer door. Typerend voor hem was ook dat hij in elke preek de geestelijke lijnen trekt naar Christus als de Meerdere van Simson. Gods kinderen mochten deze lessen ter harte nemen en hier hun leven in verklaard zien. Dit boek zal zijn weg wel vinden, zeker onder degenen die geen vreemdeling van genade zijn.

ds. F. Mulder, Rhenen

Sta op en leef. Augustinus over goed leven en goed sterven.

Hans Alderliesten

uitg De Banier; 108 blz., € 12,95.

"Sta op en leef" is een persoonlijk getinte weergave van Augustinus' gedachten over goed leven en goed sterven. De auteur weet uit ervaring wat omgaan met ziekte en dood betekent. Hij heeft in 2019 zijn eerste 'vrouw na een lang ziekbed moeten en mógen loslaten' (blz. 9). In tien hoofdstukken geeft Alderliesten een keur aan citaten, lang en kort, uit het werk van Augustinus over wat een goed leven is, hoe om te gaan met ziekte en wat goed sterven is. Elk hoofdstuk begint met een stukje uit de geschiedenis van het dochttertje van Jaïrus, dat hij navertelt vanuit het perspectief van het dochttertje zelf. Daarna volgt een gedicht van verschillende dichters, variërend van Johannes Groenewegen tot Guido Gezelle, en van Ambrosius van Milaan tot William Cowper. Vervolgens geeft de auteur een persoonlijke weergave van belangrijke gedachten van Augustinus, aangevuld met inzichten van andere schrijvers. Ook noemt hij verschillende biografische details uit het leven van Augustinus. Aan het slot van ieder hoofdstuk geeft Alderliesten een

uitvoeriger citaat. Hij diept daarbij mooie en diepzinnige gedachten op: 'Geen heilige zonder verleden en geen zondaar zonder toekomst' (blz. 15) en: 'De dood moet geen kwaad geacht worden, als hij het einde is van een goed leven' (blz. 55). Met de titel wil de auteur uitdrukken: 'Wie sterft eer hij sterft, zal niet sterven maar leven' (blz. 9). De korte stukjes en de afwisselende fragmenten maken het lezen gemakkelijk. Soms is het even zoeken naar de grote lijn. De auteur heeft dit voorzien en geeft daarom aan het begin een leeswijzer. Minder juist is wat de auteur schrijft over de verschillen tussen de evangeliën (blz. 56). Ook de opmerking dat Erasmus de Vulgata gemaakt heeft, is niet juist (blz. 30).

Een werk in de lijn van de stervenskunst, zoals beoefend door onze vaders kan "Sta op en leef" niet genoemd worden. Wel biedt het bezinning te midden van de waan van de dag, misschien wel juist voor hen die nog volop in het leven staan.

J.N. Mouthaan, Veenendaal

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Bedankt:

voor Goes,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid.

BEVESTIGING EN INTREDE KAND. BRIJDER TE MELISKERKE

Met blijdschap en verwondering kunnen we meedelen dat kandidaat A.E. Brijder op woensdag 6 september als herder en leraar aan onze gemeente verbonden zal worden. De bevestigingsdienst vindt om 14.30 uur plaats door ds. G. Clements. De intrededienst is 's avonds om 19.00 uur. Beide diensten worden gehouden in het eigen kerkgebouw, Valkenburgstraat 25. Het adres van fam. ds. A.E. Brijder wordt Valkenburgstraat

14, 4365 AC Meliskerke, tel 0118-563673. We willen alle (emeritus)predikanten en studenten hartelijk danken voor hun betrokkenheid en bereidwilligheid om in de achterliggende tweeënhalve jaar bij ons voor te gaan. De afgesproken preekbeurten na 6 september komen hiermee te vervallen.

Kerkenraad Meliskerke

OPBRENGST ZENDINGS DAG 2023

De voorlopige opbrengst van de zendingsdag is berekend. Het bedrag bestaat uit collectebijdragen, sponsor-geld en opbrengsten uit de verkoopmarkt. Het voorlopige totaalbedrag is € 123.519,-. We willen u allen, na de

Heere, hartelijk dankzeggen voor uw grote betrokkenheid bij het zendingswerk. Laat er naast deze geldelijke steun ook een dagelijks zuchten zijn tot de troon der genade om de bekering van zondaren wereldwijd: 'Opdat Zijn huis vol worde...!'

U kunt overigens nog steeds een gift overmaken op het bankrekeningnummer van ZGG: NL63 RABO 0322 4013 13 onder vermelding van 'zendingsdag 2023'.

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 97: Met ingang van heden is ds. G.W.S. Mulder secretaris van de commissie Catechese.

Berichten

BIJeenKOMST PLEEGZORG

Op vrijdag 13 oktober belegt het Platform Jeugdhulpverlening de jaarlijkse bijeenkomst voor mensen die betrokken zijn bij pleegzorg. Hierbij zijn niet alleen (aspirant)pleegouders welkom, maar ook ouders die gastopvang bieden of dit overwegen, ambtsdragers en belangstellenden. Het thema is: Omgaan met beschadigde pleegkinderen. Naast lezingen vanuit de praktijk zijn er workshops. Tijd: 16.00 uur tot 20.00 uur (incl. maaltijd). Locatie: Bethelkerk Tricht-Geldermalsen, Laan van Leeuwenstein 10. Voor informatie en aanmelding: tel. 0348-489900 of dmz@cbgg.nl Deelnemende kerken aan het Platform Jeugdhulpverlening zijn: Geref. Gemeenten, Geref. Gemeenten in Ned., Hersteld Herv. Kerk en Oud Geref. Gemeenten in Ned.

PLEEGGoudERS GEZOCHT

Timon biedt jeugdhulp, jongvolwassenenzorg en pleegzorg, gemotiveerd en geïnspireerd vanuit de christelijke levensovertuiging. De vraag naar pleegouders groeit. Heeft u in uw gezin mogelijkheden, of zijn er mensen in

uw omgeving die nadenken over het pleegouderschap? We zien u graag op een informatieavond in de regio. De avonden beginnen om 19.45 uur: maandag 28 augustus Rotterdam, maandag 9 oktober Vlaardingen, dinsdag 14 november Middelharnis, dinsdag 12 december Rotterdam. Aanmelden via www.timon.nl/pleegouders

GESLAAGDEN CGO

Langs deze weg willen we de onderstaande cursisten nogmaals van harte feliciteren. Overzicht geslaagden CGO Vervolg cursus:

Amersfoort: G.A. de Goffau, Barneveld
Dordrecht: N.A. Awdisho, Sliedrecht; C. den Herder, Sliedrecht; W. de Kloe, Kerkwijk; J.G. Rijnveld, Dordrecht; J. Roukens, Barendrecht; J.J. Schot, H.I. Ambacht; K.M. Stip-Drooger, Zwijndrecht; G.D.J. Voorthuizen, Lienden
Elspeet: A. van den Brink, Renswoude; G. van de Craats-Wilbrink, Beekbergen, C.E. van Daltsen-Tuinman, Genemuiden; H.E. Huisbrink, Genemuiden; B.J. Leusink-Vlastuin; F. Post-Bakker, Urk
Goes: I.A. Goedbloed, Middelburg; J.A. Goud-de Muijnck, Waarde;

J.B. Ponsteen, Stavenisse; L. Verhoek, Sirjansland

Gouda: M.G. van Broekhuizen-Hoogendoorn, Montfoort; B. van 't Foort, Gouda; J.T. Hoek, Ouddorp; E.J. Kodde-van Broekhuizen, Stolwijk
Rijssen: E.F. van 't Hul, Rijssen; G.A. Jonker-Poortman, Rijssen; A. Limburg, Rijssen; F.J.G. Nijkamp, Rijssen; P. van Rijn, Hoogeveen. Inschrijving voor een CGO-cursus is nog steeds mogelijk. Zie www.cgo.nu/toerusting

FIETSTOCHT HOOGEVEEN

Op dinsdag 25 juli organiseert de Geref. Gemeente te Hoogeveen een fietstocht waarvan de opbrengst bestemd is voor de rente en de aflossing van het kerkgebouw. Starttijd: tussen 9.00 en 11.00 uur aan de Coevorderstraatweg 50. Na afloop is er gelegenheid om bij de kerk te eten. Inschrijfgeld: € 3 p.p., max. € 15,- per gezin. Vanaf 30° C wordt de fietstocht afgelast. Meer info: tel 06-51116544).

DE SAAMBINDER VERSCHIJNT DEZE
ZOMER NIET OP 3 AUGUSTUS.

ZANGAVONDEN

Eindhoven - Kerk GG, Plaggenstraat 57, zat. 29 juli, 19.30 uur, avond met gasten van mannenkamp Bergeijk en jongerenkoor Cantilena uit Werkendam, Anton de Raad, orgel, muziekgroep uit Krabbendijke; Bijbelvertelling door Peter Dirksen; collecte voor vakantieweek VBBG.

Genemuiden - Kerk GG, di. 25 juli, 19.30 uur, zangavond t.b.v. vakantie-weeken m.m.v. mannenkoor Harpe Davids en vakantiekoor Samen-uit-vakantieweken, leiding en bijbelvertelling door ouderling L. Post.

Haamstede - Herv. Kerk, zat. 29 juli, 19.30 uur, samenzang en muzikale intermezzo's; leiding ds. M. Karens;

collecte voor de Oase, deputaatschap Israël en oogzorg in Ethiopië. Zie: www.stichtingzeelandzingt.nl

Westzaan - Kerk GG, woe. 26 juli, 19.30 uur, zangavond met gasten vakantieweek voor mensen met een beperking; Bijbelvertelling over Ruth; meeluisteren kan via kerkdienstgemist.nl

Kerkdiensten

ZONDAG 23 JULI 2023

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens; **Aalburg** 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; **Alblasserdam** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 18.30 uur stud. J. Kroon; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 19.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Benthuizen** 15.00 uur ds. J. Beens; **Berkenwoude** 10.00 en 19.00 uur ds. M. Blok; **Bodegraven** 18.30 uur ds. R. Kattenberg; **Borssele** 9.30 en 18.00 uur stud. J. Janse en 14.00 uur ds. A.T. Huijser; **Brakel** 14.30 uur ds. E. Bakker; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 15.00 uur ds. D.W. Tuinier; **Den Haag-Scheveningen** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Deventer** 10.00 uur ds. D. de Wit en 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Doetinchem** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Enkhuizen** 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 10.00 en 15.00 uur stud. J.C. Kriekaart; **Enter** 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Ermelo** 9.30 en 18.30 uur stud. R.T. Michielse; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 18.00 uur ds. C. Harinck; **Gorinchem** 18.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Goudswaard** 14.30 uur ds. W.A. Zondag; **'s-Gravensande** 9.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Groningen** 16.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Haamstede**

10.00 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; **Hardinxveld-Giessendam** 15.00 uur ds. H. Brons; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Hoedekenskerke** 10.00 uur ds. C. Harinck en 15.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Hoogeveen** 9.30 en 15.30 uur ds. F. Mulder; **Houten** 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Kampen** 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; **Kamperland** 15.00 uur ds. A. Schreuder; **Kapelle-Biezeling** 10.00 en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; **Klaaswaal** 9.30 uur ds. H.A. van Zetten en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Kootwijkerbroek** (locatie: Verlengde Parallelweg te Barneveld) 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 15.00 uur ds. M. Karens; **Krabbendijke** 9.30 uur ds. L. van der Kuijl en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 16.30 uur ds. M. Blok; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Lelystad** 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 19.00 uur ds. W. Harinck; **Lisse** 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Marknesse** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Meliskerke** 9.30 en 19.00 uur ds. A.T. Huijser; **Melissant** 15.00 uur kand. A.E. Brijder; **Middelburg-Centrum** 14.00 uur ds. P.J. de Raaf en 18.30 uur stud. W. de Jong; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Mijdrecht** 15.30 uur ds. W. Silfhout; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 9.30 en 16.00 uur kand. J.J. Hoogerbrug; **Nieuw-Beijerland** 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 en 18.30 uur ds. P. Mulder en 14.00 uur stud. J. Janse; **Nieuwer Ter Aa** 19.00 uur ds. B. Labee; **Nieuwerkerk** 15.30 uur ds. P. Mulder; **Nisse** 9.30 en 14.30 uur stud. W. de Jong; **Nunspeet** 15.30 uur stud. R.T. Michielse; **Ooltgensplaat** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Oostburg** 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Oosterend (Texel)**

10.00 en 16.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Oosterland** 10.00 en 18.30 uur kand. A.E. Brijder; **Oostkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Ouddorp** 18.00 uur kand. J.M. Evers; **Oude-Tonge** 15.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Oudemirdum** 9.00, 11.00, 14.30 en 18.30 uur ds. A. Schot; **Poederoijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 9.30 uur ds. W.J. Karels en 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Poortvliet** 10.00 uur ds. J.J. Tanis; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.M. de Leeuw; **Ridderkerk-Slikkerveer** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. K. Boeder; **Rijssen-West** 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 14.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rilland-Bath** 14.30 uur ds. P.C. Vlot; **Rotterdam-Alexanderpolder** 14.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Rotterdam-Centrum** 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sint Philipsland** 9.30 en 14.30 uur kand. J.M. Evers; **Sliedrecht** 14.30 uur (H.D.) ds. C. Hogchem; **Soest** 9.30 uur ds. W. Silfhout en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; **Spijkenisse** 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Sprang-Capelle** 15.00 uur ds. C. Sonneveld; **Stolwijk** 19.00 uur kand. J.J. Hoogerbrug; **Terneuzen** 10.00 en 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Terwolde-De Vecht** 9.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen en 14.30 uur (H.D.) ds. K. Boeder; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur

ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Viissingen** 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Waarde** 9.30 uur ds. P.C. Vlot en 18.00 uur ds. L. van der Kuil; **Waardenburg** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 en 15.30 uur stud. J. Kroon; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. J. Schipper en 14.00 uur ds. S.W. Janse; **Westzaan** 10.00 uur ds. G. Heijkamp; **Wierden** (locatie: Albardastraat 14 te Aadorp) 14.00 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Woerden** 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Wolphaartsdijk** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 19.00 uur ds. W. Visscher; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 15.00 uur ds. G. van Manen.

DINSDAG 25 JULI 2023

Borssele 19.30 uur ds. G. Hoogerland;

Brakel 19.30 uur ds. G. van Manen; **Drachten** 19.30 uur ds. J. van Laar; **Ermelo** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Mijdrecht** 19.30 uur ds. C. van Krimpen; **Oppeendoes** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

WOENSDAG 26 JULI 2023

De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Goudswaard** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Hoogeveen** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Katwijk aan Zee** 19.45 uur ds. C. Sonneveld; **Meliskerke** 19.30 uur stud. W. de Jong; **Oosterend (Texel)** 19.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Oud-Beijerland** 19.30 uur (voor de GBS) ds. G. Beens; **Stolwijk** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Uddel** 14.15 uur (huw.bev.) ds. C.A. van Dieren; **Wierden** (locatie: Albardastraat 14 te Aadorp) 19.30 uur ds. D. de Wit.

DONDERDAG 27 JULI 2023

Meeuwen 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Nieuwer Ter Aa** 19.30 uur ds. A.J. de Waard; **Nisse** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Ouddorp** 19.30 uur ds. A.T.

Huijser; **Uddel** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 23 JULI 2023

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur ; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36-b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur (Bijbeluur) evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Hardinxveld-Giessendam geeft met grote droefheid kennis dat de Heere op Zijn tijd tot Zich heeft genomen zijn geliefde oud-amtbroeder

Marinus Johan Schot

in de leeftijd van 87 jaar.

Vanaf november 2001 heeft hij 4 jaar onze gemeente zeer trouw en met veel gunning, liefde en bewogenheid in het ambt van ouderling mogen dienen.

Wij wensen zijn kinderen en (achter-)kleinkinderen de nabijheid van de Heere toe in dit grote verlies en Hij heilige deze roepstem aan het hart van de familie en van de gemeente.

Namens de kerkenraad: C. van der Hoek, preses
C.A. Blom, scriba

Hardinxveld-Giessendam, 10 juli 2023

Boekenmarkt Elspeet

D.V. 22, 29 juli, 5 augustus

De traditionele markten op de Schapendrift. 5 augustus veel aanbiedingen. Info 0184 - 684808
www.vanderwalboeken.nl

Bent u ook op zoek naar mooie raambekleding? Wij komen vrijblijvend bij u thuis adviseren! We nemen naast veel kleur en stofstalen ook jarenlange ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314 of kijk op wiltraamdecoratie.nl

Pieter Heykoop

D.V. DEZÉ ZOMER:

D.V. maandag 24 juli – 20.00 uur

Basiliek te Raalte - Orgel improvisaties

D.V. woensdag 26 juli – 19.30 uur

Kandelaarkerk te Hardenberg (Heemse) - Bonisa Samenzangavond

Psalmen – Gezangen – Geestelijke Liederen

D.V. zaterdag 5 augustus – 20.00 uur

Bovenkerk te Kampen

Orgel improvisaties & Samenzang

Kijk voor alle info op: www.pieterheykoop.nl

M VAN MANEN
kerkinterieurs

WWW.KERKINTERIEURS.NL

Last minute vakantie in de Friese Wouden
Campingdestins.nl - Tel. 0645969001

De nieuwste collectie PVC vloeren thuis
 bekijken? Bel ons voor een afspraak.
 06-19557166 | Info@devloerenkoning.nl

*Begraafonderneming
 de Jongh*

*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
 van alleen begrafenissen*

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begrafondernemingdejongh.nl
www.begrafondernemingdejongh.nl

Begraafverzorging M. van Hees
 078-6762273

Persoonlijke begeleiding en aandacht staan bij
 ons centraal.

Altijd en overal te ontbieden.

Vanuit christelijke
 overtuiging verzorgen wij alleen begrafenissen.

Hoeksche Waard en omgeving
vanheesbegrafverzorging@gmail.com
www.begrafenis-hoeksewaard.nl

Vos
 begrafenisverzorging

Wij verzorgen alléén begrafenissen in elke woonplaats in
 Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen
 en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar en beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
Ditmar Markusse T 038 33 323 83

Regio Rijssen, Enter, Wierden
Benny Vos T 0548 540 053

Anja van den Belt - van den Dijk, Contactpersoon / verzorgdame

Regio Veluwe en omliggende gebieden
Johan van Lagen, Benny Vos & Mark Vos T 0577 401 689

Vertrouwd verzorgd

www.begrafenisverzorgingvos.nl

kina
 begrafenisverzorging

D.W. Schipper	J. Kooijman
010-458 31 12	0182-58 39 32
Capelle a/d IJssel	Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

De begrafenisverzorging
Den Hollander

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09
 ✉ info@tdenh.nl
 🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER

Veenendaal Rhenen

*Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
 bij het verzorgen van alleen begrafenissen*

P.H. van der Leer

T **0318 - 526641** E info@phvanderleer.nl
 M **06 - 46376232** W www.phvanderleer.nl

**Waardenvolle
 zorg**

**Ben jij op
 zoek naar een
 uitdaging?**

Als **ambulant zorgondersteuner**
 van Adullam geef je individuele
 begeleiding op maat aan leerlingen
 van het Van Lodenstein College.

Meer info? Neem contact op
 met Hendrikje via 06 25 44 34 66.

Adullam
 gehandicaptenzorg

**Na de vakantie
 beginnen met een
 nieuwe baan?**

Sirjon
 ZORGGROEP

- Medewerker financiële administratie
- Medewerker HRM-administratie
- Adviseur Beleid & Kwaliteit

Ondersteun met
 jouw talenten de
 collega's in de zorg!

Ga naar sirjon.nl/vacatures

LAATSTE DIA/ORGEL-AVONDEN !!!

MET RIEN MOUW & PIETER HEYKOOP

Véél nieuwe beelden en verhalen van de Veluwe!
D.V. di 25 juli - di 1 aug - do 10 aug - di 15 aug
 20.00 uur (deuren open vanaf 19.10 uur)
 Toegang: € 9,50 p.p. / Grote zaal ruim 800 zitplaatsen
 - Reserveren dus NIET nodig
 - Gratis parkeren - Aangename temperatuur
 - Gezellige pauze - Per gezin GRATIS nieuwste Gez.Gids
 - Laatste CD's voor laagste prijs!

Nieuwe locatie: Het Kruispunt

Verlengde Parallelweg 12 - Barneveld
 Meer info:
 kijk op www.pieterheykoop.nl
 Maak het nog één keer mee!

Student (18 jaar) zoekt: **kostadres** in de omgeving (straal +/- 10km) van de universiteit in **Wageningen**. Het gaat om een verblijf doordeweeks, te beginnen in september. Contact: 06 21934319.

D.v. heel augustus 3e tweedehands boek gratis*, in de winkel en online. Wesselseweg 178-2, Kootwijkerbroek. www.deboekenkamer.nl

Ideaal voor vakantie: LDC (NeoLife), kindvriendelijke reiniger, in koud en warm water. Voor het wassen van handen, groente, fruit, auto, bbq, tent, caravan, ... Juli-aanb. Kommie: 06-34826766 www.naturalhealthproducts.nl

Goedeboeken
 nieuw en tweedehands
 Kerkbuurt 30, Sliedrecht
 0184-769003
www.goedeboeken.nl

Ruth, geleid uit Moab, ds. Venema
 € 14,95 ipv € 24,95, **Gids uit de hemel,**
O. Winslow € 19,95 ipv € 24,95, **Puzzel**
Christinnereis € 17,50 ipv € 22,50.
 Bestel nu, want per 1 aug. vervallen deze actieprijzen.
www.ramshoorn.nl / 0622780238

VAKANTIE in de BETUWE op boerderij-camping DE VIJVERHOF in OMMEREN. Tevens verhuur accommodaties.
www.campingdevijverhof.nl
 0344601973/065708822

Boekhandel
De ZONNEBLOEM
 Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
 033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

Administratief medewerk(st)er gezocht!
 Drost Metaaltechniek B.V. uit **Rhenen** zoekt een administratieve duizendpoot voor een dagdeel of hele dag per week. Flexibele werktijden, kan ook binnen schooltijden om zo te combineren met een gezin. Interesse? Mail dan naar mhdrost@drostmetaaltechniek.nl of bel naar 0657066514.

B buitenpraktijk **Mark.**
 Buiten is er ruimte.
 Ruimte voor gesprek, ruimte voor jou.
 Psychosociaal therapeut mark@buitenpraktijkmark.nl +31 (0)6 53 29 69 57 buitenpraktijkmark.nl

Rouw, eenzaam, beperking, eenverdiener of armoede? Stichting kleinesteun.nl 06-34180256. Tevens gezocht: **(jonge) maatjes, gastadressen en donateurs!**

JOH.DEHEER
toetsen en meer, sinds 1898
UW ORGEL- ÉN PIANO SPECIALIST
www.johdeheer.nl
 Leeghwaterstraat 46/47
 3364 AE Sliedrecht
 Tel.: 0184-419 611

ZEELAND: 2-pers. huisje op boerderij in Grijpskerke (Walcheren). Vrij vanaf 18-8 (wk 38 en 42 bezet). 0118-591464

Orgelmakerij
Boogaard

 Gravenstraat 4
 7461 TN RIJSSEN
 Telefoon 0548-521637
www.orgelmakerijboogaard.nl
 Nieuwbouw | Restauratie - Stem- en onderhoudswerk

Stolk Orgels | 1988 **35** JAAR 2023
 DE SPECIALIST IN:
 • DIGITALE ORGELS
 • ZAAL- EN KERKORGELS
 • HAUPTWERKORGELS
 • VERHUUR
NIEUWERKERK A/D IJSSEL **KRABBENDIJKKE**
 Vrijheidslaan 55 Oostpolderweg 1s
 0180 31 56 52 | WWW.STOLKORGELS.NL

DE APP MET DUIZENDEN CHRISTELIJKE MUZIEK- EN VERTELCD'S
Makkelijker dan een cd-speler

 Luister nu gratis 1 maand mee!
www.familystream.com

Vacature

VENNOTABELE FISCALIST

Van Lienden & Kooistra
 accountants en adviseurs voor familiebedrijven

vlkadvisers.nl Barneveld | Rhenen

Praktijk den Uijl

- ◉ HULPVERLENING
- ◉ COACHING
- ◉ TRAINING
- ◉ TOERUSTING

Nieuwkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl
I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

Gastopvang Stichting de Vluchtheuvel

Soms is het nodig dat een kind een poosje afstand neemt van de thuissituatie. Bijvoorbeeld omdat het thuis niet lekker loopt. Dit kan ook gelden voor jongeren of (jong)volwassenen. Denk dan eens aan **gastopvang**.

Voor algemene informatie, een hulpvraag of voor aanmelding als gastgezin kunt u contact opnemen met onze coördinatoren:

- **Regio Oost**
Jeannine Hendriksen
06 - 21386673 • jhendriksen@stichtingdevluchtheuvel.nl
- **Regio Noord-West & Zuid-West**
Gerda van Es
06 - 15377676 • gvanes@stichtingdevluchtheuvel.nl
- **Regio Zeeland**
Caroline Meulmeester
06 - 27074115 • cmeulmeester@stichtingdevluchtheuvel.nl

De Vluchtheuvel
Christelijke psychosociale hulpverlening

BROUWER
PSYCHOLOGEN

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 30 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling en begeleiding
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking.

Kijk op **www.brouwerpsychologen.nl**.
Of bel **0180 - 426955**

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen en Apeldoorn (nieuw)

Welkom terug op ons bungalowpark!

De Verrassing
Bungalowpark

AL 65 JAAR
VERRASSEND OP TEXEL

www.deverrassing.nl
0222 318906

Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Tevens voor mediation en zakelijke advisering.

Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten
0344 - 667042 of info@rpnederland.nl

www.rpnederland.nl

Ik vind het mooi dat het **RD** duurzaamheid belangrijk vindt, want we moeten zuinig zijn op Gods schepping.

Peter | Hovenier

RD. Elke dag nieuws in Bijbels licht

*Maak nu kennis met het RD incl. RDMagazine
4 weken lang voor slechts 5 euro
Ga naar rd.nl/saambinder*

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober) voor het buitenland*: € 150,00 per jaar * afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 651 2320
E amberman47@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl (doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin: www.gemeentengezin.nl
Studenten: www.werkgroepstudenten.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Postbezorging

De vakantieperiode is weer aangebroken. Of je thuis blijft of weggaat, hopelijk kom je deze weken een beetje tot rust. Rust hebben we namelijk op zijn tijd echt nodig.

Wat ook bij een vakantieperiode hoort, is het versturen van een vakantiekaart. Hoewel het in deze tijd veel minder gebruikelijk is geworden om een kaartje te sturen, doet het toch goed als de postbode een kaartje van een goede vriend of vriendin door de brievenbus stopt. De ander laat merken dat hij/zij aan je denkt. De postbode kan het maar wat druk hebben met de bezorging.

Dit beeld van postbezorging las ik onlangs in "De Heilige Oorlog" van Bunyan. Daar gaat het niet om een kaartje dat mensen onderling sturen, maar het gaat om smeekschriften die bezorgd worden bij de hemelpoort, die geadresseerd zijn aan de Heere. De smeekschriften zijn een beeld van het gebed. Stad Mensziel is namelijk door eigen schuld opnieuw in gevaar. De macht en invloed van de vorst der duisternis is groot en de Heere heeft Zich teruggetrokken. Ten einde raad krijgen de inwoners van Stad Mensziel het indringende advies om zonder ophouden smeekschriften naar de hemel te sturen (1 Thess. 5:17). Ze brengen hun nood bij de Heere. Ze zijn er van overtuigd geraakt dat er alleen bij Hem uitkomst is.

Hoe staat het met het versturen van jouw post? Is jouw post bestemd voor de hemelse brievenbus? Is dat het adres van verzenden? 'Vraagt naar den HEERE en Zijn sterkte, zoekt Zijn aangezicht geduriglijk' (Ps. 105:4). Neem juist in deze vakantieperiode nog meer tijd om deze post te bezorgen. Laat het zijn vanuit dit diepe verlangen: 'Dat wil, dat zal ik doen, ik zoek de zegen alleen bij U, o Bron van troost en licht' (Ps. 27:5 ber.).

Leestip: Daniël 9:4-9

L. van der Ham, Krimpen aan den IJssel

Uit:

Het levenslied van Robert

Het verlangen om predikant te mogen worden raakt Robert niet kwijt. Hij volgt Elisa's raad op en gaat op reis naar Ruthwell.

Oom Henry Duncan neemt alle tijd ervoor om met Robert te spreken. 'Het is bijzonder om een verlangen te hebben om dominee te worden, jongen. Mag je weten dat je door de Heere tot dit heilige ambt bent geroepen?'

Deze vraag houdt Robert dag en nacht bezig. Ja, hij wil de mensen bekendmaken dat de Heere het zo waard is om gediend te worden, maar wil de Heere het ook dat hij dat zal gaan doen? Hij logeert als vanouds op Clarence Cottage en dwaalt veel in de omgeving rond. Het is stil geworden in de gezellige woning. De nichten zijn volwassen en studeren op het vasteland van Europa.

Tante Clarence en Robert zitten op een avond samen bij het open raam. Tante kijkt haar neef peinzend aan. 'Er is veel veranderd. Waar is je vrolijkheid gebleven, Robert? Vroeger kon je zulke grappen maken!'

Dan vertelt Robert ook aan tante over zijn verandering, zijn vragen en zijn zorgen.

'Sinds David gestorven is, weet ik hoe ernstig ons leven is. Hij heeft me altijd gewaarschuwd en gezegd dat ik mijn leven in de dienst van de Heere moet besteden. Ik vond hem altijd veel te somber. Maar nu heeft de Heere me mijn zonden laten zien en ook Wie Hij voor zulke zondaren wil zijn. Ik zou er over willen spreken en... preken. Maar ik weet niet of ik voor predikant mag studeren. Ik heb nog zo weinig geestelijke kennis. Daarom heb ik oom Henry Duncan om raad gevraagd!'

Tante knikt. 'Het is goed dat je naar oom Henry bent gegaan. Je ouders hebben zoveel verdriet om David en je vader heeft zo'n andere werkring als rechtsgeleerde. Mijn eigen meisjes gaan weer een heel andere weg. In hun brieven gaat het over studeren en uitgaan, over uitgaan en studeren. Ach, hoe kan ik ze vasthouden?' ♦

vervolgverhaal | M.H. Karels-Meeuse - uitg. Den Hertog

Vraag en antwoord

door
ds. **Labee**

Aan- vechtingen

Het ongeloof wordt weleens de grootste zonde genoemd. Toch zijn er veel aanvechtingen en vrees ik alles te missen. Kan het eigenlijk wel waar zijn in mijn leven?

Briesende leeuw

'Als ik langer moest leven, zou ik graag een boek willen schrijven over de aanvechtingen. Zonder deze kan men immers noch de Heilige Schrift noch het geloof noch de vreeze en de liefde Gods verstaan, ja, wie nog nooit aanvechtingen doormaakte, kan ook niet weten wat hoop is'. Deze woorden worden aan Luther (1483-1546) toegeschreven, de man die er soms zo diep door moest. En de Koning van de Kerk, Jezus Christus, is niet alleen Zelf verzocht geweest door de satan, maar leerde Zijn jongeren ook bidden 'Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren'. Onze Heidelbergse Catechismus verklaart dat deze vijfde bede door 'arme zondaren' gezocht wordt. Mensen die spreken over de 'boosheid, die ons altijd aanhangt'. De driehoofdige vijand - wereld, duivel en eigen vlees - zullen niet aflaten om een zondaar, waarin de Heere genade wilde verheerlijken, te bestrijden.

De apostel Petrus schrijft zo nadrukkelijk in zijn algemene zendbrief: 'Zijt nuchter en waakt; want uw tegenpartij, de duivel, gaat om als een briesende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden; denwelken wederstaat, vast zijnde in het geloof, wetende dat hetzelfde lijden aan uw broederschap die in de wereld is, volbracht wordt' (1 Petr. 5:8, 9).

Baca's vallei

In het bekende dagboek "Door Baca's vallei" van J.C. Philpot (1802-1869) treft het bijzonder dat hij vaak schrijft over aanvechtingen in het leven van een ware christen.

We laten hem graag zelf aan het woord (4 juli, uitg. Gebr. Koster, Barneveld, 2022): 'Een kind van God kan vaak hevig aangevochten worden of hij wel

een kruimel geloof heeft. Want als hij leest wat het geloof heeft gedaan en kan doen, en als hij ziet en beseft hoe weinig het voor hem heeft gedaan, grijpen twijfel en vrees hem aan of hij wel ooit gezegend werd met het geloof van Gods uitverkorenen. Daarom roept hij vaak: 'O heb ik wel een graankorrel zaligmakende genade?' Die heeft hij wél, ja, juist door zijn geloof komt hij tot de bekommerde vraag, en ziet en beseft hij de aard en de mate van zijn ongeloof. Juist het licht van God dat in zijn ziel schijnt, toont hem hoe snood en hoe vaak hij heeft gezondigd, overtuigt hem van de schuld en grootte van de zonden, legt de last van de zonde op zijn geweten en ontdekt hem aan de werkingen van zijn ongelovig hart. Bovendien zou hij de stem van God niet kunnen horen in het Evangelie, en Zijn Woord niet kunnen aannemen als een boodschap van genade, als hij helemaal geen geloof had. Hij heeft dus geloof, hoewel hij het krachtige getuigenis en de overvloedige troost daarvan mist'.

We haasten ons om te waarschuwen voor enige rust bij de (verdere) inleving van het aangevochten doodsbestaan. De afsterving van de oude mens is werkelijk 'een hartelijk leedwezen dat wij God door onze zonden vertoornd hebben, en die hoe langer hoe meer haten en vlieden' (Heidelbergse Catechismus, Zondag 33, antwoord 89b).

Als het recht ligt, gaat de ziel van een aangevochten pelgrim uit naar de Zaligmaker. Zijn Persoon en werk, allermeest Zijn bloed, wordt benodigd voor het aangevochten hart. En er is geen rust voor er opnieuw iets geproefd en gesmaakt mag worden van Jezus. ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.